

CHƯƠNG TRÌNH ĐỊA PHƯƠNG (phần Tiếng Việt)

Bài tập

1. Bài tập 1, trang 97 – 98, SGK.
2. Bài tập 2, trang 98, SGK.
3. Bài tập 3, trang 98, SGK.
4. Bài tập 4, trang 99, SGK.
5. Bài tập 5*, trang 99, SGK.

Gợi ý làm bài

1. Bài tập này yêu cầu tìm trong đoạn trích những từ ngữ địa phương và chuyển chúng sang từ ngữ toàn dân tương ứng. Có thể làm theo kiểu lập bảng như sau :

Đoạn trích (a)		Đoạn trích (b)		Đoạn trích (c)	
Địa phương	Toàn dân	Địa phương	Toàn dân	Địa phương	Toàn dân
<i>theo</i>	<i>seo</i>	<i>má</i>	<i>mẹ</i>	<i>lui cui</i>	<i>lúi húi</i>
<i>lấp bắp</i>	<i>lấp bắp</i>	<i>kêu</i>	<i>gọi</i>	<i>nhắm</i>	<i>cho là</i>
...

Em tự tìm thêm và điền vào bảng (trong vở của mình).

Dưới đây là các từ địa phương khác có mặt trong bài tập và các từ toàn dân tương ứng với chúng, cả hai được xếp theo a, b, c, không xếp theo sự tương ứng trong từng cột (không nhắc lại các từ đã gợi ý trong bảng cho trong đề bài tập). Em có thể chọn những từ địa phương và những từ toàn dân tương ứng với nhau để sử dụng.

Từ địa phương	<i>bực</i>	<i>đũa bép</i>	<i>giùm</i>	<i>trống</i>	<i>quơ</i>	<i>vớ</i>
Từ toàn dân	<i>đũa cá</i>	<i>giúp</i>	<i>trống không</i>	<i>tức</i>	<i>vào</i>	<i>vớ (lấy)</i>

2. Bài tập này có hai yêu cầu. Muốn thực hiện tốt các yêu cầu này, trước hết em nên dùng từ điển.

Từ *kêu* theo *Từ điển tiếng Việt* (Hoàng Phê chủ biên, 2000) có nhiều nghĩa, trong đó ba nghĩa sau đây liên quan nhiều đến bài tập này :

- Thốt ra tiếng hoặc lời do bị kích thích : *kêu đau, kêu cứu, kêu thất thanh.*
- Nói ra điều phàn nàn, chê trách : *kêu khổ, người mua kêu đắt.*
- Gọi để người khác đến với mình : *kêu ai đó lại để nói chuyện.*

Căn cứ vào ba nghĩa của từ *kêu* vừa nêu, em hãy thực hiện yêu cầu của đề.

5. Em tự làm dựa theo những gợi ý sau đây :

a) Theo văn bản này, nhân vật Thu đã có dịp ra ngoài vùng cô bé ở với một thời gian đủ dài để có thể hấp thụ những từ ngữ toàn dân khác với những từ ngữ của địa phương cô bé chưa ?

b) Những cảnh vật, những con người được nói đến trong truyện là chung cho cả nước Việt Nam hay là mang đậm màu sắc của vùng đất nơi sự việc diễn ra ?